

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4050/2023
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Владан Петровић, адвокат из ..., против туженог „Котак-М“ ДОО Алексинац, чији је пуномоћник Никола Петровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1668/2023 од 01.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1668/2023 од 01.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П1 254/2020 од 08.02.2023. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени страх износ од 40.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2023. године до исплате, за претрпљене физичке болове износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2023. године до коначне исплате, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 30.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2023. године до коначне исплате (став први изреке). Обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 179.492,00 динара (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1668/2023 од 01.06.2023. године, потврђена је пресуда Основног суда у Алексинцу П1 254/2020 од 08.02.2023. године у делу става првог изреке у односу на захтев за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због наружености и у том делу је жалба тужиоца одбијена као неоснована (став први изреке). Преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати за претрпљени страх 28.000,00 динара, и за претрпљене физичке болове 35.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2023. године до исплате, док је тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име претрпљеног страха преко досуђеног износа до траженог износа од 40.000,00 динара и на име претрпљених физичких болова преко досуђеног

износа до траженог износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2023. године одбијен као неоснован (став други изреке). Преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и одбијен захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 179.492,00 динара (став трећи изреке). Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 152.180,00 динара (став четврти изреке).

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих разлога предвиђених чланом 407. став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Суд није ценио ревизијске наводе који се односе на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер она није дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог као радник ... на основу уговора о обављању привремених и повремених послова. Тужилац је по струци ... техничар и квалификације за посао који је код туженог обављао није имао. До повреде тужиоца је дошло дана 15.08.2018. године у време редовног процеса рада у првој смени, током обављања радних обавеза приликом рада на пословима топљења отпадног месинга, када је претходно убацио материјал у пећ да би се истопио. Том приликом тужилац је стајао испред паравана и десном руком је гурао ту масу у пећ, када је дошло до експлозије која је избацила већи део масе која је отишла према тужиоцу и тада је задобио повреде десне подлактице, врата, груди и десног рамена што такође произлази из извештаја о повреди на раду. До експлозије је дошло јер је у том материјалу било разних, па и експлозивних материја. Тужилац је критичном приликом задобио опекотину десне половине грудног коша, неозначеног степена, десне надлактице, руке изузев шаке и ручја које повреде представљају лаку телесну повреду. Тужилац је трпео физички бол и страх интензитета и трајања утврђеног у чињеничном стању првостепене пресуде. Тужени као послодавац у највећем делу поступио је у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и техничким правилима о мерама заштите на раду, те како се ради о радном месту са повећаним ризиком, вештак је мишљења да је послодавац оспособио запосленог за безбедан и здрав рад, укључио је службу медицине рада за радно место радник ... и запосленог, да је тужиоца послао на претходни лекарски преглед за ово радно место, са оценом да је исти здравствено способан за рад на оваквом радном месту. Не постоји доказ да је тужиоцу издао на коришћење лична заштитна средства, односно не постоји потпис запосленог да их је задужио. Тужилац је био оспособљен за безбедан и здрав рад на радном месту „радник ...“ у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду. Запослени је требало пре убацивања материјала у пећ за топљење пријавити послодавцу да престане са радом док се неправилности не отклоне.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца, сматрајући да је сам тужилац крив за настанак штетног догађаја.

Другостепени суд је применом одредбе члана 177. став 2. Закона о облигационим односима сматрао да је првостепени суд погрешно применио материјално право и сматрао да је дошло до повреде на раду која се догодила у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла код послодавца. Основ одговорности заснива на одредби члана 164. Закона о раду којом је прописано да је послодавац дужан да запосленом надокнади штету ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом у складу са законом и општим актом, а у вези члана 154. Закона о облигационим односима који предвиђа два основа, кривицу за штетну радњу и ризик од опасне ствари и делатности. Другостепени суд сматра да нису испуњени услови за ослобађање туженог од одговорности у смислу члана 177. Закона о облигационим односима, али постоји допринос тужиоца насталој штети у смислу одредбе члана 192. Закона о облигационим односима.

Врховни суд налази да су неосновани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права.

Према члану 173. Закона о облигационим односима штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. За штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави (члан 174.).

Услови за ослобађање од одговорности од имаоца опасне ствари прописане су чланом 177. наведеног Закона, тако што се ималац ствари ослобађа одговорности ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеника или трећег лица коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити (став 2.), док се ималац ослобађа од одговорности делимично ако је оштећени делимично допринео настанку штете (став 3.).

По члану 192. истог Закона оштећени је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду и када је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околности случаја.

Тужени, као лице које врши опасну делатност одговара објективно за штету која је настала од те делатности. Тужени послодавац се може ослободити у потпуности или делимично одговорности за штету ако објективни услови рада нису утицали на настанак штете, односно ако је до штете дошло услед поступка запосленог који се није могао предвидети и чије се последице нису могле избећи или отклонити. Конкретна штета се могла избећи или отклонити да је тужени правилно вршио надзор и надгледао процес рада и како се средства рада употребљавају, без обзира што је запослени дужан да се придржава мера, поступака и начина рада на средствима рада и да у том раду испољава пуну пажњу. Стога је, на супрот наводима ревизије, правилан закључак другостепеног суда да постоји објективна одговорност туженог, али да постоји

допринос тужиоца насталој штети од 30% и у том делу му је смањена утврђена правична новчана накнада нематеријалне штете. О висини накнаде штете другостепени суд је одлучио правилном применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима.

Из изложених разлога Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић